

РЕШЕНИЕ

№ 29908

гр. София, 27.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43 състав, в
публично заседание на 01.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **6306** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Ш. С., гражданин на Република У., [дата на раждане], ЛНЧ [ЕГН], срещу Решение № 781/07.05.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност на административния акт, като постановен при нарушение на материалния закон, съществено нарушение на административнопроизводствените правила и несъответствие с целта на закона. Жалбоподателят твърди, че административният орган неправилно е приел молбата му за международна закрила за неоснователна, без да обсъди в пълнота наведените от него обстоятелства относно причините за напускане на държавата на произход. Поддържа, че наличието на наказателно производство срещу него в У. не е разгледано в контекста на твърдяно политическо преследване, както и че изразените спрямо него съмнения за заплахата за националната сигурност са недоказани и необосновани. Твърди се още, че не е извършена цялостна и обективна преценка на актуалната обстановка в У. и на представените от него писмени доказателства. Иска се отмяна на оспореното решение.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, се представлява от адв. Т., назначена по реда на Закона за правната помощ. Процесуалният представител поддържа жалбата и моли съда

да отмени решението като неправилно и незаконосъобразно по изложените в жалбата съображения.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС, чрез юрк. Х., оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Моли съда да отхвърли жалбата и да потвърди оспорения административен акт.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, съобразно чл. 235, ал. 2 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК, приема за установено от фактическа страна следното:

На 17.12.2025 г. Ш. С. е подал молба за предоставяне на международна закрила с вх. № 4133 в РПЦ – С., ПМЗ – Военна рампа до председателя на ДАБ при МС. Производството е образувано по общия ред по чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ.

Жалбоподателят е гражданин на Република У., от мъжки пол, [дата на раждане] в [населено място], У., по народност узбек, с вероизповедание мюсюлманин-сунит. Първоначално личните му данни са установени въз основа на декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а в хода на производството са представени национален паспорт, свидетелство за управление на МПС и свидетелство за съдимост.

В хода на административното производство кандидатът е регистриран по реда на ЗУБ. Връчени са му указания относно реда за подаване на молба за международна закрила, процедурата, която ще се следва, както и правата и задълженията му като чужденец, подал молба за закрила. Попълнени са регистрационен лист, декларации и други относими документи по личното му дело. Осъществено е и събиране на данни от компетентните органи относно самоличността, пребиваването и евентуални данни за рисков профил на лицето.

Във връзка с подадената молба ДАБ е изисквала становище от ДАНС. По преписката е постъпило писмо от ДАНС с вх. № 2-38/20.03.2026 г., според което има основание да се счита, че Ш. С. представлява заплаха за националната сигурност. Впоследствие, с Решение № РПЗТ-16/23.03.2026 г. на председателя на ДАБ при МС, чужденецът е настанен в помещение от затворен тип до отпадане на основанието или до окончателното приключване на производството за предоставяне на международна закрила.

В проведеното административно производство жалбоподателят е посочил като основна и единствена причина за напускане на държавата си на произход твърдения за собствената си преценка и опасения за несправедлив съдебен процес в У.. Той заявява, че до юни 2025 г. не е имал никакви проблеми с властите в държавата си на произход. В проведеното с него интервю посочва, че на 15.06.2025 г. е настъпило пътнотранспортно произшествие, при което управляваният от него товарен автомобил е блъснал 70-годишен пешеходец, пресичащ пътното платно на нерегламентирано място. След инцидента пострадалият е бил настанен в болница, където осем дни по-късно е починал.

Жалбоподателят твърди, че през периода на болничния престой е полагал грижи за пострадалия и е заплащал разходи, свързани с лечението му. След смъртта на пострадалия обаче неговите синове, които според твърденията на кандидата заемали високи постове в системата на МВР в У., започнали да му отправят заплахи. По думите му те заявили, че ще бъде подложен на по-тежко наказание, тъй като според тях е причинил смъртта на баща им поради техническа неизправност

на превозното средство и/или поради умишлено поведение. Кандидатът поддържа, че впоследствие срещу него било повдигнато второ обвинение, което според него имало политически характер, тъй като в интернет бил публикувал мнения относно липсата на свобода на словото и религията в У..

В тази връзка жалбоподателят твърди, че е бил обвинен не само за причиняване на смърт по непредпазливост вследствие на пътнотранспортно произшествие, но и че обвиненията срещу него били разширени в посока престъпления, свързани с тероризъм или с дейност срещу държавата. Поддържа, че е бил призван и разпитван в отдел за борба с тероризма, където му било съобщено, че му предстои разследване. Посочва, че властите иззели националния му паспорт и му забранили да напуска страната. По негови твърдения е бил готов да понесе наказателна отговорност за пътнотранспортното произшествие, но не и да приеме несправедливо по-тежко наказание, наложено в резултат на влияние от страна на близките на починалия.

Жалбоподателят е напуснал У. на 03.07.2025 г., като е преминал през [населено място] до [населено място], К., а оттам е продължил към [населено място], Т.. След това е заминал за [населено място], Л., където по негови данни е работил като водач на товарен автомобил. В началото на ноември 2025 г. е тръгнал с товарен автомобил от [населено място], Л., в посока [населено място], Т.. На паркинг на ГКПП „Капитан А.“ е изгубил документите си и не е могъл да премине в Т., поради което оставил камиона на свой колега и се върнал в [населено място] на 12.11.2025 г.

По делото са налице данни от компетентни органи на МВР, че на 12.11.2025 г. Ш. С. е бил задържан на ГКПП Аерогара С. при извършена полицейска проверка в зона „Шенген“, салон „Заминаване“, след като представените от него документи са породили съмнение за неистинност. По този повод е образувано досъдебно производство по описа на ГПУ – С. във връзка с използване на неистински официални документи.

По преписката са налице и данни, получени от Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ при МВР, свързани с информация от литовските власти. От същите се установява, че във връзка с жалбоподателя са постъпили данни относно отнемане на разрешение за пребиваване в Л., задължение за регистрация пред полицейските органи, както и последващо обявяване за издирване след отклоняване от изпълнение на наложени задължения. Съдържат се и данни за производство по литовското законодателство във връзка с използване или притежание на фалшив документ.

В хода на производството жалбоподателят е заявил, че е женен и има шест деца, от повече от една партньорка. Същевременно от представените от него декларации и документи се установяват несъответствия относно семейното му положение и броя на децата. При дадено обяснение относно тези разминавания жалбоподателят заявява, че съзнателно е представил неверни данни относно семейното си положение и броя на децата си пред органите, като причина посочва обстоятелството, че е разведен и има едно дете, но действителното му положение е различно, тъй като има официална съпруга и още две съпругески връзки, сключени по религиозен обред, които по законодателството на държавата му на произход не се допускат като многоженство.

В административното производство са представени документи на узбекски и руски език, за част от които са приложени преводи. Тези документи са свързани с твърдените от жалбоподателя

наказателни производства в У.. От съдържанието им се установяват данни за образувано производство по повод пътнотранспортното произшествие, но същите не установяват по несъмнен начин твърдяното от жалбоподателя политическо преследване, нито сочат, че спрямо него е предприето наказателно преследване поради негови политически убеждения, религия, националност, раса или принадлежност към определена социална група.

В хода на производството е изготвено становище от длъжностно лице при ДАБ, с което е предложено на жалбоподателя да бъде отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Административният орган е обсъдил изложената бежанска история, представените документи, поведението на кандидата след напускане на държавата по произход, използването на документи, за които има данни за неистинност, несъответствията в декларираните лични обстоятелства, данните от компетентните органи и информацията относно държавата по произход.

Постановено е оспореното Решение № 781/07.05.2026 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на Ш. С. е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Административният орган е приел, че не са налице предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, както и че са налице данни, релевантни към изключващите клаузи по чл. 12 от ЗУБ, свързани със заплахата за националната сигурност.

В хода на съдебното производство се представиха следните писмени доказателства:

От ответника – справка с вх.№ МД-02-186/13.05.2026 г. относно актуалното положение в У..

При така установеното от фактическа страна Съдът стигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Оспореното решение е връчено на жалбоподателя на 13.05.2026 г., а жалбата е подадена чрез административния орган в срока по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, от лице, което има правен интерес от оспорването, и срещу административен акт, подлежащ на съдебен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а проверява законосъобразността на административния акт на всички основания по чл. 146 АПК. В този обхват съдът следва да провери дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта на закона.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган – председателя на ДАБ при МС, който съгласно чл. 48, ал. 1 от ЗУБ е компетентен да предоставя, отказва, отнема и прекратява международна закрила в Република Б.. Актът е постановен в писмена форма и съдържа фактическите и правните основания за издаването му. В решението са изложени данните за самоличността на чужденеца, съдържанието на бежанската му история, събраните доказателства, информацията относно държавата по произход, както и мотивите на административния орган относно липсата на предпоставки за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Не се установяват съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Жалбоподателят е бил регистриран по реда на ЗУБ, връчени са му указания относно процедурата, правата и задълженията му, проведено е лично интервю с участието на преводач на разбираем за него език, предоставена му е възможност да изложи причините, поради които търси международна закрила. От протоколите и материалите по преписката се установява, че интервюто е проведено по начин, позволяващ на кандидата да представи бежанската си история, да отговори на поставените въпроси и да изложи личните си опасения при евентуално завръщане в У.. Няма данни правото му на участие в производството или правото му на защита да са били ограничени.

Неоснователно е възражението, че административният орган не е изяснил фактите и обстоятелствата от значение за случая. От преписката се установява, че са събрани данни както относно личното положение на жалбоподателя, така и относно държавата му по произход, включително чрез справка на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ. Изискани са и са обсъдени данни от ДАНС и от компетентни структури на МВР. Обсъдени са представените от жалбоподателя документи, включително тези, които се отнасят до твърдяното наказателно производство в У.. Следователно е изпълнено изискването на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ за преценка на всички относими факти, свързани с личното положение на молителя и с държавата му по произход.

По същество спорът се свежда до това дали изложените от жалбоподателя факти обуславят наличие на основания за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8 ЗУБ или хуманитарен статут по чл. 9 ЗУБ.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава. От тази разпоредба следва, че за предоставяне на статут на бежанец не е достатъчно чужденецът да се намира извън държавата си по произход и да не желае да се върне в нея. Необходимо е да се установят основателни опасения от преследване, които са в причинна връзка с някой от изрично посочените в закона признаци.

В конкретния случай жалбоподателят не установява наличие на преследване по смисъла на чл. 8 ЗУБ. Изложената от него история е свързана основно с настъпило пътнотранспортно произшествие, при което е починало лице, и с последващо наказателно производство срещу него в държавата на произход. Самият жалбоподател признава, че преди настъпване на инцидента през юни 2025 г. не е имал проблеми с властите в У., не е бил арестуван, осъждан или подлаган на насилие поради религия, етническа принадлежност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. От данните по делото не се установява той да е членувал в политическа партия, опозиционна организация, религиозно движение или друга структура, спрямо която държавните органи в У. да проявяват преследване.

Твърдението, че наказателното производство срещу него е политически мотивирано, не се подкрепя от достатъчно убедителни доказателства. Представените документи сочат на наличие на действия във връзка с пътнотранспортно произшествие, но не установяват, че наказателното преследване е образувано или водено поради политическо мнение, религия или друга защитена характеристика по чл. 8 ЗУБ. Оплакванията на жалбоподателя за влияние от страна на близките

на починалия, за възможност от по-тежко наказание и за несправедлив съдебен процес са свързани с твърдяна злоупотреба или неправилно функциониране на наказателноправната система в държавата по произход. Те обаче не са равнозначни на преследване по конвенционен признак, освен ако не се установи, че самото наказателно преследване е използвано като средство за репресия поради такъв признак. В настоящия случай такава връзка не се доказва.

Наличието на наказателно производство в държавата по произход само по себе си не представлява основание за предоставяне на международна закрила. Международната закрила не е средство за избягване на наказателна отговорност за общи престъпления, нито замества защитата, която следва да бъде търсена в рамките на националната правосъдна система, освен в случаите, когато е налице доказана репресивна, дискриминационна или произволна употреба на наказателното право, достигаща до преследване по смисъла на ЗУБ. Такива данни по делото не се установяват.

Не се установява и жалбоподателят да е бил обект на преследване от недържавни субекти, от което държавата по произход не може или не желае да го защити. Изложените твърдения за заплахи от страна на синовете на починалия са останали недоказани в необходимата степен. Дори да се приеме, че са отправяни подобни заплахи, по делото липсват доказателства жалбоподателят да е търсил защита от компетентните органи в У. и такава да му е била отказана поради някой от признаците по чл. 8 ЗУБ. Липсва и конкретика относно характера, времето, начина и продължителността на твърдените заплахи, поради което те не могат да обосноват извод за реален и индивидуализиран риск от преследване.

При преценката на достоверността на бежанската история съдът отчита и поведението на жалбоподателя в хода на производството и пред други компетентни органи. Налице са несъответствия относно декларираното от него семейно положение и броя на децата му, като самият той признава, че съзнателно е представил неверни данни. Налице са и данни за използване на документи, за които има съмнение за неистинност, както и данни от литовските власти относно проблеми, свързани с документния му статус и пребиваването му. Тези обстоятелства не са самостоятелно основание за отказ на статут, но са относими към оценката на общата достоверност на заявената бежанска история и към задължението на кандидата да съдейства добросъвестно на органите, разглеждащи молбата му.

В този смисъл съдът приема, че не е доказано наличие на основателни опасения от преследване поради раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Правилно административният орган е приел, че не са налице материалноправните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8 ЗУБ.

Не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9 ЗУБ. Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец, но който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, изразяващи се в смъртно наказание или екзекуция; изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание; или тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

По делото не се установява жалбоподателят да е осъден на смъртно наказание или да е изложен на реална опасност от екзекуция при завръщане в У.. Не се установява и наличие на конкретен риск от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. Твърденията за възможно несправедливо наказателно производство са общи и предположителни. Те не са подкрепени с конкретни данни, от които да се направи извод, че при връщане в държавата по произход жалбоподателят ще бъде подложен на третиране, достигащо прага на чл. 9, ал. 1, т. 2 ЗУБ. Възможността едно лице да бъде привлечено към наказателна отговорност или да бъде разпитвано във връзка с настъпило пътнотранспортно произшествие не представлява сама по себе си тежко посегателство по смисъла на ЗУБ.

Не са налице и предпоставките на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ. Съгласно трайната практика на Съда на Европейския съюз, включително по дело С-465/07 Е., предоставянето на субсидиарна закрила поради безогледно насилие в случай на въоръжен конфликт предполага степента на насилие да е толкова висока, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се счита, че цивилно лице, върнато в съответната държава или регион, само поради присъствието си там би било изложено на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота или личността. По дело С-285/12 Diakiti Съдът на ЕС приема, че понятието за вътрешен въоръжен конфликт по смисъла на правото на ЕС има самостоятелно значение, но отново изисква наличие на въоръжени сблъсъци и ниво на насилие, релевантно за преценката на реалния риск.

Данните по делото относно У. не установяват такава ситуация. От приетата справка се установяват политически и обществени проблеми, включително затруднения за опозиционните партии и ограничения в определени сфери на обществения живот, но не се установява наличие на въоръжен международен или вътрешен конфликт, нито на безогледно насилие, засягащо цивилното население в степен, релевантна за приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ. Следователно не може да се приеме, че жалбоподателят би бил изложен на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота или личността си единствено поради факта на завръщането си в У..

Неоснователно е и оплакването, че административният орган не е извършил цялостна преценка на обстановката в държавата по произход. Видно от оспореното решение, органът е обсъдил както индивидуалните твърдения на кандидата, така и информацията относно У.. Законът не изисква общата информация за държавата по произход да води до предоставяне на закрила само поради наличие на отделни проблеми в областта на правата на човека. Необходимо е тези данни да бъдат съотнесени към личното положение на конкретния кандидат и да обосновават индивидуален риск по чл. 8 или чл. 9 ЗУБ. В настоящия случай такава индивидуална връзка не е установена.

Съдът намира за правилен и извода на административния орган относно липсата на хуманитарни причини за предоставяне на статут извън изрично предвидените предпоставки по чл. 9, ал. 1 ЗУБ. Изложените от жалбоподателя факти са свързани преди всичко с опасения от наказателна отговорност и с желанието му да избегне завръщане в държава, в която твърди, че няма да получи справедлив процес. Тези опасения не са доказани като реална опасност от тежки посегателства по смисъла на закона.

По отношение на данните, свързани с националната сигурност, съдът съобразява, че в производството са приети и доказателства от ДАНС, обособени в самостоятелен класифициран том. Поради класифицирания характер на съдържащата се в него информация съдът не следва да

възпроизвежда конкретното ѝ съдържание в настоящия съдебен акт. Същевременно съдът извърши проверка на представените материали и приема, че същите съдържат конкретни данни, които са били надлежно съобразени от административния орган при постановяване на решението. ДАНС е специализираният орган, компетентен да събира, анализира и предоставя информация относно рискове за националната сигурност, като становището ѝ е от съществено значение при преценката за наличие на основания по чл. 12 ЗУБ.

Съдът отчита, че наличието на данни за заплахата за националната сигурност не освобождава решаващия орган от задължението му да прецени дали са налице положителните материалноправни предпоставки за предоставяне на международна закрила. В конкретния случай обаче, независимо от данните по чл. 12 ЗУБ, самостоятелно и преди тяхното обсъждане, не са доказани предпоставките на чл. 8 и чл. 9 ЗУБ. Следователно крайният извод за отказ на статут на бежанец и хуманитарен статут е правилен. Наред с това наличните данни, разгледани в съвкупност с поведението на жалбоподателя, използването на документи с данни за неистинност и информацията от компетентните органи, допълнително обосновават законосъобразността на решението в частта, в която административният орган е съобразил и изключващите клаузи по чл. 12 ЗУБ.

Неоснователно е възражението, че административният орган е подценил или не е обсъдил представените от жалбоподателя писмени доказателства. Същите са обсъдени в оспореното решение, но правилно е прието, че не установяват наличие на преследване или реална опасност от тежки посегателства. Представените документи могат да бъдат отнесени към твърденията за наказателно производство във връзка с пътнотранспортно произшествие, но не доказват, че срещу жалбоподателя се води политически мотивирано производство или че при завръщане в У. той ще бъде третиран по начин, релевантен по чл. 8 или чл. 9 ЗУБ.

Неоснователно е и твърдението, че административният орган е подхождал формално към бежанската история. Решението съдържа анализ на основните твърдения на кандидата, както и на обстоятелствата, които поставят под съмнение достоверността на част от изложеното от него. Административният орган е изложил мотиви защо приема, че причините за напускане на страната по произход не попадат в приложното поле на международната закрила. Тези мотиви се споделят от съда.

Предметът на производството по ЗУБ не е да установи дали жалбоподателят е извършил престъпление в У., нито дали наказателното производство срещу него би завършило с осъдителна или оправдателна присъда. От значение е дали са налице основания да се приеме, че евентуалното наказателно преследване представлява форма на преследване или тежко посегателство по смисъла на ЗУБ. По делото такива основания не са доказани. Жалбоподателят не е установил, че поради свое политическо мнение, религия, националност, етническа принадлежност или принадлежност към определена социална група е бил или би бил подложен на репресии. Не е доказано и че държавата по произход не може или не желае да му осигури защита по причини, релевантни към международната закрила.

При тези данни съдът приема, че оспореното решение е постановено от компетентен орган, в предвидената форма, при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалния закон и с целта на ЗУБ. Жалбата е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

Така мотивиран, Административен съд София - град, 43 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Ш. С., гражданин на Република У., [дата на раждане] , ЛНЧ [ЕГН], срещу Решение № 781/07.05.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: